

Levenskunst

Gerard Lohuis

Els weet niet wat ze met haar leven aan moet. Problemen stapelen zich op en wanneer ze denkt dat het iets beter gaat, verschijnt er een nieuw spook ten tonele. Na een maanden durende ruzie heeft ze zojuist haar vriend gedumpt die volgens haar niet in staat is om er voor haar te zijn, op momenten dat ze hem nodig heeft. Haar kinderen hebben het meerdere keren aangegeven dat ze niet begrijpen wat hun moeder in die man ziet en hebben besloten om bij hun vader te gaan wonen, zo lang Els voor haar vriend kiest. Els kan nauwelijks voor zichzelf kiezen en het is een wonder dat ze nu, na drie jaar, een punt achter de relatie zet.

Dat tobben bij haar, dat is wat. Ze kan zich niet heugen dat ze het ooit niet heeft gedaan. Als kind liep ze nooit op zwarte straatstenen, telde het aantal letters in woorden en alleen woorden met een even aantal letters, waren goede woorden. Later kreeg ze een periode waarin ze alleen afspraken maakte, wanneer haar moeder werkte. Op andere dagen moest ze verplicht van zichzelf thuis blijven, want na het overlijden van haar vader mocht moeder nooit meer alleen zijn. De gewoonten waren als vanzelfsprekend tot haar gekomen en ze heeft er nooit bij stil gestaan dat ze ergens in haar ontstaan zijn.

Ze heeft jaren als verpleegkundige gewerkt en het gaat zoals het gaat. Het is niet dat ze geen plezier heeft in haar werk, maar het is werk en dat moet gebeuren. Iedere dag op dezelfde manier klaar staan voor anderen. Zo is ze het gewend en ze ontbreekt geen dag. Koorts of geen koorts, Els staat aan het bed want de mensen hebben haar nodig. Zo gaat het ook met haar partners. Na de scheiding van haar eerste man en vader van hun twee kinderen, is ze niet lange tijd alleen geweest. Haar ex ging er met een ander vandoor. Achteraf bleek dat hij de andere vrouw in scène had gezet om op een billijke manier afscheid van Els te kunnen nemen, zonder haar al te zeer met schuldgevoelens op te zadelen. Hij had immers 'een nieuwe relatie' gevonden. Dan kon Els gewoon boos op hem zijn.

De opvolger, een harteloze womanizer, verscheen enkele weken na de scheiding aan het front. Els zweefde en hij liet haar zweven. Totdat de eerste verliefdheid met de vloedstroom wegebde en bij hem het ware gelaat tevoorschijn kwam. Els moest er voor hem zijn, hem bijstaan en vooral niet te dicht op de huid zitten. Wanneer Els iets van genegenheid of lichamelijk contact opzoekt, trok hij zich terug. Els beantwoordde het met nog meer inzet, want zij moest er immers voor de ander zijn. Ze begon weer letters te tellen en het moesten weer een even aantal zijn voor het goede woord.

Totdat ze gek werd van haar tellen en hem buiten de deur zette. Voor haar de kunst om eindelijk eens voor zichzelf te gaan leven.

's Nachts kan Myrna de slaap niet vatten. Overdag kan ze niet rusten omdat Lara geboren is. Sinds de geboorte van haar dochtertje, drie maanden geleden, heeft ze hetzelfde gevoel als in haar periode dat ze hevig verliefd was en met haar toenmalige vriend in een kraakpand woonde. Zestien jaar oud, V-MBO op zak en een wereld die zich voor haar moest ontsluiten. Het leven straalde haar tegemoet en ze zag overal de zonnige kant van in. Blij dat ze haar ouderlijk huis had verlaten, op zoek naar iets dat op haar pad zou komen en haar de toekomst zou brengen. De muziek was haar grote inspiratiebron en ze kon hele nachten dansen. De pilletjes gaven haar tomeloze energie en niets was mooier dan met haar vriend het leven op te zuigen. Het duurde enkele maanden, totdat het leek alsof iemand de lichtschakelaar had omgezet. De duistere gevoelens die volgden, gedachten die wegbleven, het gevoel dat iedere handeling er één te veel was, hadden er toe geleid dat ze weggezogen werd uit het dagelijks leven. Na twee weken haakte de vriend af omdat hij niet langer haar grillige gedrag kon verdragen. Wat voor haar zo hoopvol was begonnen bleek een fiasco, een doodlopende weg. Er bleek niemand te zijn, behalve haar moeder, die contact met haar zocht. En deze wilde ze nu juist niet zien. Ze besloot te springen, daarna kwam de nacht.

Nu Lara geboren is, heeft ze het gevoel dat er weer iets moois tevoorschijn gaat komen. Ze heeft energie voor twee, slapen is verloren tijd en gedachten buitelen over elkaar heen. Er staat iets te gebeuren en in de therapie heeft ze geleerd om zichzelf niet naar beneden te halen en vooral positief te denken. Ze wil er nu met volle teugen van genieten. Ze wil het, nee, ze moet. Ze krijgen haar niet klein. Haar vader, een liefdevolle en zorgzame man, had niet van het leven genoten, had altijd voor anderen klaar gestaan en was op z'n 45e jaar door een hartaanval overleden. Haar moeder was daarop in één van haar volgende depressies geraakt, iets wat, voor zo ver Myrna zich herinnert, al van jongsaf aan speelde. Myrna herinnert zich de beklemmende sfeer thuis en dat zij als kind vader moest helpen. Ze heeft op haar tenen gelopen omdat moeder het leven niet aan kon. Myrna weet nog hoe bang ze is geweest, dat haar moeder er niet meer zou zijn. Ze heeft het nooit aan iemand verteld, maar als kind heeft ze lange tijd gedacht dat moeder ziek werd omdat zij geen braaf kind was.

Maar nu is het anders en het lijkt dat met de geboorte van Lara het leven pas echt begint. Ze heeft nu alles wat een mens wil, haar liefdevolle man Jos, een dochter, een baan en een fijn huis om in te wonen. Totdat haar man met de huisarts binnenkomt. Ze voelt zich ineens koud worden, alsof de lichtschakelaar opnieuw wordt omgedraaid en weet alleen nog te roepen: "Nee Jos, niet nog eens".